

Matuszewski, Adam

Sesja naukowa w Lesznie z okazji 400 rocznicy urodzin Jana Amosa Komeńskiego (20-21 listopada 1992 r.)

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 38/1, 229-230

1993

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Sesja naukowa w Lesznie z okazji
400 rocznicy urodzin Jana Amosa Komeńskiego
(20-21 listopada 1992 r.)**

W dniach 20-21 listopada 1992 r., z okazji przypadającej w tym roku 400 rocznicy Jana Amosa Komeńskiego, odbyła się w Lesznie sesja naukowa, zatytułowana *Jan Amos Komeński dziś i jutro*.

Rozpoczęcie obrad sesji poprzedziło otwarcie dwóch wystaw kome-niologicznych. Na pierwszej z nich, w Muzeum Okręgowym, zatytułowanej *Jan Amos Komeński w Lesznie*, zgromadzono szereg cennych, sprowadzonych specjalnie na tę okazję z Archiwum Wojewódzkiego w Poznaniu, rękopiśmiennych dokumentów, dotyczących działalności Komeńskiego i Braci Czeskich w Lesznie. Był tam m.in. dokument Rafała Leszczyńskiego, z dnia 24 VI 1597 r., w sprawie nadania Braciom Czeskim 9 przętów ziemi oraz rękopis dzieła Komeńskiego *De rerum humanarum Consultatio catholica*. Na drugiej natomiast wystawie pod nazwą: *Jan Amos Komeński — życie i dzieło*, zaprezentowano najbardziej znaczące, polskie i czeskie wydawnictwa dotyczące Komeńskiego.

Po południu rozpoczęła się robocza część pierwszego dnia konferencji. Zapoczątkowało ją krótkie przemówienie ambasador Republiki Czesko-Słowackiej, Markety Fijalkowej, którym podkreśliła ona duże znaczenie polsko-czeskich badań nad Komeńskim oraz dziejami Braci Czeskich w Polsce dla zbliżenia obu tych narodów.

Alojzy Konior, w słowie wstępnym, scharakteryzował sesje kome-niologiczne, jakie odbyły się w Lesznie od 1956 r., oraz wspomniał, nie żyjących już, wybitnych polskich kome-niologów.

Po tych wystąpieniach odczytano posłanie, jakie przesłał na sesję zmarły niedawno, wybitny znawca i popularyzator dzieł Komeńskiego, Bogdan Suchodolski. W posłaniu zatytułowanym *Komeński dziś*, autor za szczególnie ważną w dzisiejszych czasach uznał ideę Komeńskiego, wychowania, poprzez „edukację permanentną”, nowego człowieka, zdolnego do kształtowania nowej, lepszej przyszłości, w której „świat przestanie wreszcie być tępy, bezsensowny, nekany zamętami”.

W dalszej części pierwszego dnia sesji wygłoszono jeszcze dwa referaty. W pierwszym z nich Jolanta Dworzaczkowa podjęła kontrowersyjny problem postawy Komeńskiego podczas najazdu wojsk szwedzkich na Polskę. Autorka przyznała, że wiele działań politycznych Komeńskiego było sprzecznych z interesami Polski. Podkreśliła jednak bardzo mocno,

że Komeński nie składał przysięgi wierności królowi polskiemu i z nikim nie chciał się wiązać. Jedynym motywem jego działań politycznych było dobro narodu czeskiego.

Następnie Ewa Kręglewska-Foksowicz omówiła architekturę Leszna w czasach Komeńskiego.

W końcowej części omawianego posiedzenia Teatr Szkolny Zespołu Szkół Ekonomicznych przedstawił fragmenty trzech sztuk Komeńskiego: *Abrachama Patriarchy*, *Diogenesa Cynika* oraz *Herkulesa*.

Podczas drugiego dnia sesji przedstawiono osiem referatów, w których: Lech Mokrzejcki rozważył problem recepcji dzieł Komeńskiego w Prusach Królewskich; Jan Hellwig podzielił się ze słuchaczami swoimi refleksjami z międzynarodowej konferencji komeńologicznej, która odbyła się w marcu br. w Pradze, Jurij Bibilejszwili (Gruzja) rozważył problem, w jakim stopniu wprowadzony przez Komeńskiego system klasowo-lekcyjny odpowiada potrzebom współczesnej pedagogiki; Dorota Żołądź rozważyła zakres informacji komeńologicznych w podręcznikach z zakresu historii wychowania Stefana Wołoszyna, Łukasza Kurdybachy i Ryszarda Wroczyńskiego; Adam Konior rozważył czworaką rzeczywistość bytu Komeńskiego, na którą składają się: Bóg, przyroda, społeczeństwo i człowiek, Tadeusz Bieńkowski wskazał na perspektywy i możliwości dalszych badań komeńologicznych, Adam Matuszewski przypomniał wzajemne inspiracje twórcze, zachodzące między Komeńskim, a innymi wybitnymi uczonymi, działającymi w tym czasie w Lesznie, wreszcie Alojzy Konior omówił dorobek leszczyńskiego środowiska naukowego w zakresie komeńologii od 1834 r. do chwili obecnej.

Dużym wydarzeniem drugiego dnia konferencji było przybycie na sesję potomków Braci Czeskich z Zelowa, gdzie jak poinformowano zebranych, do dziś przechowywane są portrety Komeńskiego. Chór Wspólnoty zaprezentował uczestnikom pieśni religijne, w języku staroczeskim, z czasów Komeńskiego.

Owocem sesji było także wydanie broszury *Jan Amos Komeński dziś i jutro*, w której zostały przedrukowane wszystkie wygłoszone referaty.

Adam Matuszewski
(Warszawa)